

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ			
1. Датум и орган који је именовао комисију: 24.4.2026. године, Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду			
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :			
1.	др Макишова Ана	редовна професорка	Словакистика
	презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
	Филозофски факултет у Новом Саду		председница
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2.	др Лачок Ана Маргарета	доценткиња	Словакистика
	презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
	Филозофски факултет у Новом Саду		чланица
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3.	др Пауновић Родић Стефана	доценткиња	Словакистика
	презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
	Филолошки факултет у Београду		чланица
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4.	др Ухларик Јасна	ванредна професорка	Словакистика
	презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
	Филозофски факултет у Новом Саду		менторка, чланица
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5.			
	презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ			
1. Име, име једног родитеља, презиме: Нина, Јарослав, Халупа			
2. Датум рођења, општина, држава: 29.7.1996. године, Панчево, Република Србија			
3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив: Филозофски факултет у Новом Саду, Мастер академске студије, Мастер			

професор језика и књижевности

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија:
2020. година, Језик и књижевност

III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Zoonymická frazeológia v slovenskom a srbskom jazyku s lexémou pomenúvajúcou domáce zvierá (Зоонимска фразеологија у словачком и српском језику с лексемом која означава домаћу животињу)

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.

Докторска дисертација има укупно 179 нумерисаних страница и састоји се од увода, централног дела подељеног на 5 поглавља, закључка, списка извора (45 извора), списка референци (103 референце), 2 табеле и 2 прилога. На почетку се налази кључна документацијска информација на српском (стр. 2-4) и енглеском језику (стр. 5-6), садржај (стр. 7-8), резиме на словачком (стр. 9-11), српском (стр. 12-14) и енглеском језику (стр. 15-17).

Дисертација је организована на следећи начин:

1. **Увод** (стр. 18-38) садржи седам потпоглавља: 1.1. Предмет и циљеви истраживања, истраживачки приступ, примењене методе и узорак истраживања (стр. 20-27), 1.2. Теоријско-методолошка полазишта (стр. 27-29), 1.3. Структура рада (стр. 29-30), 1.4. Очекивани резултати (хипотезе) истраживања, његов научни допринос и примена (стр. 30-32), 1.5. О ексцерпирању фразеолошке језичке грађе (стр. 32-34), 1.6. О еквивалентности фразема (стр. 34-36), 1.7. О бележењу фразема (стр. 37-38).
2. Поглавље **О фразеологији** (стр. 39-44) има четири потпоглавља: 2.1. Одређење фразеологије (стр. 40), 2.2. Терминологија основне јединице фразеологије (стр. 41), 2.3. Особине фразема (стр. 41-42), 2.4. Одређење фразема (стр. 42-44).
3. **Преглед словачких и српских истраживања о зоонимској фразеологији** (стр. 45-57).
4. **Лингвокултуролошки приступ проучавању фразеологије и фразема, зоонимска фразеологија и зоонимски фраземи** (стр. 58-61).
5. Поглавље **Симболика домаћих животиња и анализа словачких и српских зоонимских фразема** (стр. 62-122) садржи десет потпоглавља: 5.1. Пас (стр. 64-76), 5.2. Мачка (стр. 76-81), 5.3. Пчела (стр. 81-83), 5.4. Зећ и кунић (стр. 83-87), 5.5. Голуб и голубица (стр. 88-91), 5.6. Петао, кокошка, квочка и пиле (стр. 91-99), 5.7. Свиња, крмача и прасе (стр. 99-103), 5.8. Коњ, ждребац, кобила, ждребица (стр. 104-109), 5.9. Коза и јарац (стр. 109-114), 5.10. Овца, ован и јагње (стр. 114-122).
6. **Асоцијативно истраживање** (стр. 123-152).
7. **Закључак** (стр. 153-158).
8. **Извори** (45 извора) (стр. 159-161).
9. **Списак референци** (103 референце) (стр. 162-170).
10. **Прилози** (2 прилога): 10.1. Асоцијативна анкета (стр. 171-173), 10.2. Словачко-српски асоцијативни речник одабраних домаћих животиња (стр. 174-179).

Doktorska dizertaciona praca ma celkovo 179 cislovanых stran a pozostava z uvodu, uestrednej casti rozdelenoj do 5 kapitola, zaveru, zdroje (45 prameňov), pouzitej literatury (103 bibliografickых jednotiek), 2 tabuliek a 2 priloh. Na zaciatku prace sa nachadzaju klucove dokumentacne informacie v srbskom (s. 2 – 4) a v anglickom jazyku (s. 5 – 6), obsah (s. 7 – 8), resumе v slovenskom (s. 9 – 11), srbskom (s. 12 – 14) a anglickom jazyku (s. 15 – 17).

Dizertaciona praca je organizovana nasledovne:

1. **Uvod** (s. 18 – 38) obsahuje sedem podkapitol: 1.1. Predmet a ciele vyskumu, vyskumny pristup, aplikovane metody a vyskumna vzorka (s. 20 – 27), 1.2. Teoreticko-metodologicke vychodiska (s. 27 – 29), 1.3. Struktura prace (s. 29 – 30), 1.4. Ockavane vysledky (hypotezy) vyskumu, jeho vedecky prinos a aplikovanie (s. 30 – 32), 1.5. O excerpovanii frazeologickej jazykovej vzorky (s. 32 – 34), 1.6. O ekvivalentnosti frazem (s. 34 – 36), 1.7. O zapisovanii frazem (s. 37 – 38).

2. Kapitola **O frazeologii** (s. 39 – 44) ma styri podkapitoly: 2.1. Vymedzenie frazeologie (s. 40), 2.2. Terminologia zakladnej jednotky frazeologie (s. 41), 2.3. Vlastnosti frazemy (s. 41 – 42), 2.4. Vymedzenie frazemy (s. 42 – 44).

3. **Prehľad slovenských a srbských výskumov o zoonymickej frazeológii** (s. 45 – 57).

4. **Lingvokulturologický prístup k skúmaniu frazeológie a frazem, zoonymická frazeológia i zoonymické frazemy** (s. 58 – 61).

5. Kapitola **Symbolika domácich zvierat a analýza slovenských a srbských zoonymických frazem** (s. 62 – 122) obsahuje desať podkapitol: 5.1. Pes (s. 64 – 76), 5.2. Mačka (s. 76 – 81), 5.3. Včela (s. 81 – 83), 5.4. Zajac a králik (s. 83 – 87), 5.5. Holub a holubica (s. 88 – 91), 5.6. Kohút, kura (sliedka), kvočka a kura (s. 91 – 99), 5.7. Sviňa, prasnica a prasa (s. 99 – 103), 5.8. Kôň, žrebec, kobyla, žrebica (s. 104 – 109), 5.9. Koza a cap (s. 109 – 114), 5.10. Ovca, baran a jahňa (s. 114 – 122).

6. **Asociačný prieskum** (s. 123 – 152).

7. **Záver** (s. 153 – 158).

8. **Zdroje** (45 prameňov) (s. 159 – 161).

9. **Zoznam bibliografických odkazov** (103 bibliografických jednotiek) (s. 162 – 170).

10. Príloha (2 prílohy): 10.1. Asociačná anketa (s. 171 – 173), 10.2. Slovensko-srbský asociačný slovník vybraných domácich zvierat (s. 174 – 179).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У уводном поглављу дисертације кандидаткиња дефинише предмет истраживања, циљеве и методе истраживања, структуру рада, очекиване резултате, њихов научни допринос и могућности примене добијених резултата. Основни циљ истраживања био је ексцерпирате и систематизација словачких и српских зоонимских фразема с лексемом која означава домаћу животињу, као и њихова контрастивна, семантичка, лексичка и лингвокултуролошка анализа. Анализом је обухваћен 601 зоонимски фразем, од чега 262 словачких и 339 српских фразема. Кандидаткиња посебну пажњу посвећује питањима еквивалентности и уједначеног бележења фразема. У раду је примењено више метода, у зависности од проблема којима се кандидаткиња бави, а то су: лингвокултуролошка,

контрастивна, дескриптивно-аналитичка, квалитативно-квантитативна, дескриптивно-статистичка и експланаторна метода. Посебну вредност уводног дела представља јасно образложен теоријско-методолошки оквир, систематичан приступ формирању грађе и добро утемељено повезивање теоријских поставки са могућом практичном применом резултата у настави, превођењу, лексикографији и интеркултурној комуникацији.

У првом поглављу (**О фразеологији**) кандидаткиња се бави теоријским питањима фразеологије, са посебним освртом на дефинисање фразеологије, терминологију основне фразеолошке јединице, њене особине и различите приступе одређењу фразема. Кандидаткиња показује добро познавање словачке и српске фразеолошке литературе, критички сагледава различита теоријска становишта и аргументовано образлаже избор термина и методолошких решења примењених у раду. Теоријски оквир је систематично изложен и представља добру основу за даљу анализу зоонимских фразема у дисертацији.

У другом поглављу (**Преглед словачких и српских истраживања о зоонимској фразеологији**) кандидаткиња даје детаљан и систематичан преглед словачких и српских истраживања о зоонимској фразеологији, обухватајући релевантне радове бројних аутора, међу којима су Ј. Шкулети, Е. Крошлакова, Б. Мечјарова, Е. Тибенска, С. Кмцова, М. Шипка, И. Јовановић, Г. Штрбац, М. Мијајловић, Н. Миладиновић и други. Анализирају се различити теоријски и методолошки приступи проучавању зоонимских фразема, са посебним освртом на контрастивна, семантичка, лингвокултуролошка и когнитивна истраживања. Кандидаткиња посебно издваја питања симболике животиња, мотивације фразема, њихове еквивалентности, као и улогу стереотипа и културних образаца у формирању фразеолошког значења. Вредност овог поглавља огледа се и у томе што поглавље не доноси само преглед литературе, већ указује на главне тенденције и правце развоја истраживања у овој области. На тај начин оно представља значајну теоријско-методолошку основу за даљу анализу зоонимске фразеологије у дисертацији.

У трећем поглављу (**Лингвокултуролошки приступ проучавању фразеологије и фразема, зоонимска фразеологија и зоонимски фраземи**) се разматра лингвокултуролошки приступ проучавању фразеологије и фразема, са посебним освртом на зоонимску фразеологију и зоонимске фраземе. Полазећи од релевантних теоријских поставки аутора као што су Б. Барчот, Д. Мршевић-Радовић, Н. Вуловић, Р. Драгићевић, И. Видовић Болт и други, кандидаткиња указује на тесну повезаност језика, културе, колективног искуства и језичке слике света. Посебна пажња посвећена је улози стереотипа, симболике и антропоцентризма у формирању фразеолошког значења, као и процесима метафоризације и метонимизације у зоонимској фразеологији. Кандидаткиња успешно повезује теоријске поставке лингвокултурологије са конкретним примерима из словачке и српске фразеологије, чиме ово поглавље представља примерен теоријски оквир за интерпретацију анализираних грађа.

У четвртном поглављу (**Симболика домаћих животиња и анализа словачких и српских зоонимских фразема**) кандидаткиња се бави симболиком домаћих животиња и детаљном анализом словачких и српских зоонимских фразема које садрже називе домаћих животиња. Анализа обухвата пса, мачку, пчелу, зеца, кунића, голуба, голубицу, петла, кокошку, квочку, пиле, свињу, крмачу, прасе, коња, ждребца, кобилу, козу, јарца, овцу, овна и јагње, при чему се систематично повезује њихова симболика са фразеолошким значењима у словачком и српском језику. У анализи се полази од митолошких, религијских, фолклорних и културолошких представа о животињама, а затим се испитује да ли се и на који начин те представе рефлектују у фразеолошком систему оба језика. Посебна вредност овог поглавља огледа се у лингвокултуролошком и семантичком приступу, кроз који се анализирају стереотипи, симболичка значења, метафоризација и културно условљени модели перцепције животиња. Кандидаткиња показује задовољавајући степен аналитичности у тумачењу фразема, уз стално упоређивање словачког и српског језичког материјала и издвајање заједничких и различитих елемената језичке слике света. Посебно је значајно што се анализа не задржава само на

дескрипцији фразема, већ се указује и на њихову мотивацију, конотативна значења и одраз колективних културних представа. Кандидаткиња показује да су животиње у фразеологији најчешће носиоци антропоцентрично усмерених и претежно негативних конотација, нарочито приликом описивања људских особина, понашања и физичких карактеристика. Поглавље је богато примерима и представља централни део дисертације.

Поред теоријско-аналитичког дела, посебан научни допринос дисертације представља пето поглавље (**Асоцијативно истраживање**), односно теренско истраживање реализовано у војвођанском простору, у Банату, Бачкој и Срему, са циљем испитивања начина на који словачки и српски говорници доживљавају и концептуализују домаће животиње у оквиру језичке и културне слике света. Истраживање је спроведено на узорку од 150 испитаника различитих генерација и језичких средина, а обухватило је стимулусе као што су пас, мачка, голуб, петао, кокошка, свиња, коњ, коза, овца и ован. На основу добијених асоцијација кандидаткиња је формирала асоцијативни речник, организован по моделу српског асоцијативног речника, при чему је методолошки доследно анализирала центре, језгра и периферије асоцијативних поља у оба језика. Посебан квалитет овог дела рада огледа се у томе што анализа не остаје само на нивоу лексичке статистике, већ се добијене асоцијације тумаче са семантичког, когнитивног, културолошког и аксиолошког аспекта. Кандидаткиња показује како се кроз асоцијације испољавају колективни стереотипи, вредносни ставови, позитивне и негативне конотације, као и различити модели перцепције животиња у војвођанском (словачком и српском) језичком окружењу.

У **Закључку** кандидаткиња систематично сумира резултате истраживања словачке и српске зоонимске фразеологије с лексемама које означавају домаће животиње. Посебно се издвајају резултати контрастивне, семантичке и лингвокултуролошке анализе, као и закључци о симболици животиња, еквивалентности фразема и њиховим конотативним значењима у оба језика. Кандидаткиња показује да су зоонимски фраземи важан носилац колективних представа, стереотипа и културно условљених вредносних судова, при чему су животиње у фразеологији често антропоцентрично и негативно вредноване. Асоцијативно истраживање потврђује повезаност фразеолошке слике света са савременим језичким и културним представама испитаника. Посебну вредност рада чини и израда словачко-српског асоцијативног речника одабраних домаћих животиња, који може да представља значајну основу за даља лингвокултуролошка и фразеолошка истраживања.

У закључним поглављима кандидаткиња наводи **Изворе** (45 извора) коришћене за прикупљање грађе која је била анализирана. Затим следи **Списак референци** (103 референце). Списак извора и библиографских референци показује да је кандидаткиња користила обимну, разноврсну и релевантну научну литературу из области фразеологије, лексикологије, лингвокултурологије, етнолингвистике и контрастивне лингвистике.

На крају рада се налазе два прилога: Асоцијативна анкета и Словачко-српски асоцијативни речник одабраних домаћих животиња. Двојезична асоцијативна анкета је методолошки јасно конципирана и прилагођена циљевима истраживања. Словачко-српски асоцијативни речник одабраних домаћих животиња формиран је на основу прикупљених асоцијација испитаника.

V úvodnej kapitole dizertačnej práce doktorandka vymedzuje predmet výskumu, ciele a metódy výskumu, štruktúru práce, očakávané výsledky (hypotézy), ich vedecký prínos a možnosti aplikovania získaných výsledkov. Hlavným cieľom výskumu bolo excerpovanie a systematizácia slovenských a srbských zoonymických frazém s lexémou označujúcou domáce zviera, ako aj ich kontrastívna, sémantická, lexikálna a lingvokulturologická analýza. Analýza zahŕňala 601 zoonymických frazém, z toho 262 slovenských a 339 srbských. Doktorandka venuje osobitnú pozornosť otázkam ekvivalentnosti a jednotného zaznamenávania frazém. V práci bolo v závislosti od riešených problémov aplikovaných viacero metód, konkrétne lingvokulturologická, kontrastívna, deskriptívno-analytická, kvalitatívno-quantitatívna, deskriptívno-

štatistická a explanačná metóda. Osobitnú hodnotu úvodnej časti predstavuje jasne formulovaný teoreticko-metodologický rámec, systematický prístup k formovaniu výskumnej vzorky a dobre zdôvodnené prepojenie teoretických východísk s možnosťami praktického využitia výsledkov vo vyučovaní, preklade, lexikografii a interkultúrnej komunikácii.

V prvej kapitole (**O frazeológii**) sa doktorandka venuje teoretickým otázkam frazeológie, osobitne vymedzeniu frazeológie, terminológii základnej frazeologickej jednotky, jej vlastnostiam a rôznym prístupom k vymedzeniu frazémy. Doktorandka preukazuje dobrú znalosť slovenskej a srbskej frazeologickej literatúry, kriticky reflektuje rozličné teoretické stanoviská a argumentačne zdôvodňuje výber termínov a metodologických riešení aplikovaných v práci. Teoretický rámec je systematicky spracovaný a predstavuje kvalitný základ pre následnú analýzu zoonymických frazém v dizertačnej práci.

V druhej kapitole (**Prehľad slovenských a srbských výskumov o zoonymickej frazeológii**) doktorandka podáva podrobný a systematický prehľad slovenských a srbských výskumov z oblasti zoonymickej frazeológie, pričom zahŕňa relevantné práce viacerých autorov, medzi ktorými sú J. Škultéty, E. Krošláková, B. Mečiarová, E. Tibenská, S. Kmecová, M. Šipka, I. Jovanović, G. Štrbacová, M. Mijajlovićová, N. Miladinovićová a ďalší. Analyzujú sa rozličné teoretické a metodologické prístupy k výskumu zoonymických frazém s osobitným dôrazom na kontrastívne, sémantické, lingvokulturologické a kognitívne výskumy. Doktorandka osobitne vyzdvihuje otázky symboliky zvierat, motivácie frazém, ich ekvivalentnosti, ako aj úlohu stereotypov a kultúrnych vzorcov pri formovaní frazeologického významu. Hodnota tejto kapitoly spočíva aj v tom, že neprináša iba prehľad odbornej literatúry, ale poukazuje na hlavné vývinové tendencie výskumov v tejto oblasti. Týmto spôsobom predstavuje významné teoreticko-metodologické východisko pre ďalšiu analýzu zoonymickej frazeológie v dizertačnej práci.

V tretej kapitole (**Lingvokulturologický prístup k skúmaniu frazeológie a frazém, zoonymická frazeológia a zoonymické frazémy**) sa rozoberá lingvokulturologický prístup k štúdiu frazeológie a frazém s osobitným zreteľom na zoonymickú frazeológiu a zoonymické frazémy. Vychádzajúc z relevantných teoretických východísk autorov, akými sú B. Barčotová, D. Mrševićová-Radovićová, N. Vulovićová, R. Dragičevićová, I. Vidovićová Boltová a ďalší, doktorandka poukazuje na úzke prepojenie jazyka, kultúry, kolektívnej skúsenosti a jazykového obrazu sveta. Osobitná pozornosť sa venuje úlohe stereotypov, symboliky a antropocentrizmu pri formovaní frazeologického významu, ako aj procesom metaforizácie a metonymizácie v zoonymickej frazeológii. Doktorandka úspešne prepája teoretické východiská lingvokulturologie s konkrétnymi príkladmi zo slovenskej a srbskej frazeológie, čím táto kapitola predstavuje primeraný teoretický rámec pre interpretáciu analyzovanej jazykovej vzorky.

Vo štvrtej kapitole (**Symbolika domácich zvierat a analýza slovenských a srbských zoonymických frazém**) sa doktorandka venuje symbolike domácich zvierat a podrobnej analýze slovenských a srbských zoonymických frazém obsahujúcich názvy domácich zvierat. Analýza zahŕňa psa, mačku, včelu, zajaca, kráľika, holuba, holubicu, kohúta, sliepku, kvočku, kura, sviňu, prasnicu, prasa, koňa, žrebca, kobyľu, kozu, capa, ovcu, barana a jahňa, pričom systematicky prepája ich symboliku s frazeologickými významami v slovenskom a srbskom jazyku. Východiskom analýzy sú mytologické, náboženské, folklórne a kulturologické predstavy o zvieratách, následne sa skúma, či a akým spôsobom sa tieto predstavy odrážajú vo frazeologickom systéme oboch jazykov. Osobitná hodnota tejto kapitoly spočíva v lingvokulturologickom a sémantickom prístupe, prostredníctvom ktorého sa analyzujú stereotypy, symbolické významy, metaforizácia a kultúrne podmienené modely percepcie zvierat. Doktorandka preukazuje primeranú mieru analytickosti pri interpretácii frazém, pričom neustále porovnáva slovenský a srbský jazykový materiál a vyčleňuje spoločné i odlišné prvky jazykového obrazu sveta. Mimoriadne významné je, že analýza sa neobmedzuje len na deskripciu frazém, ale poukazuje aj na ich motiváciu, konotatívne významy a odraz kolektívnych kultúrnych predstáv. Doktorandka zároveň ukazuje, že zvieratá vo frazeológii najčastejšie vystupujú ako nositelia antropocentricky orientovaných a prevažne negatívnych konotácií, najmä pri charakterizovaní ľudských vlastností, správania a fyzických charakteristík. Kapitola je bohatá na príklady a predstavuje ústrednú časť dizertačnej práce.

Popri teoreticko-analytickej časti predstavuje osobitný vedecký prínos dizertačnej práce aj piata kapitola (**Asociačný prieskum**), konkrétne terénny výskum realizovaný vo vojvodinskom priestore, v Banáte, Báčke a Srijeme, s cieľom preskúmať spôsob, akým slovenskí a srbskí hovoriaci vnímajú a konceptualizujú domáce zvieratá v rámci jazykového a kultúrneho obrazu sveta. Výskum bol realizovaný na vzorke 150 respondentov rôznych generácií a jazykových prostredí a zahŕňal stimuly, ako sú pes, mačka, holub, kohút, sliepka, sviňa, kôň, koza, ovca a baran. Na základe získaných asociácií doktorandka zostavila asociačný slovník organizovaný podľa modelu srbského asociačného slovníka, pričom metodologicky dôsledne analyzovala centrá, jadrá a periférie asociačných polí v oboch jazykoch. Osobitná kvalita tejto časti práce spočíva v tom, že analýza nezostáva iba na úrovni lexikálnej štatistiky, ale získané asociácie interpretuje zo sémantického, kognitívneho, kulturologického a axiologického hľadiska. Doktorandka ukazuje, ako sa prostredníctvom asociácií prejavujú kolektívne stereotypy, hodnotové postoje, pozitívne a negatívne konotácie, ako aj rozličné modely percepcie zvierat vo vojvodinskom (slovenskom a srbskom) jazykovom prostredí.

V **Závère** doktorandka systematicky sumarizuje výsledky výskumu slovenskej a srbskej zoonymickej frazeológie s lexémami označujúcimi domáce zvieratá. Osobitne vyzdvihuje výsledky kontrastívnej, sémantickej a lingvokulturologickej analýzy, ako aj závery týkajúce sa symboliky zvierat, ekvivalentnosti frazém a ich konotatívnych významov v oboch jazykoch. Doktorandka ukazuje, že zoonymické frazémy sú významným nositeľom kolektívnych predstáv, stereotypov a kultúrne podmienených hodnotových postojov, pričom zvieratá sú vo frazeológii často hodnotené antropocentricky a negatívne. Asociačný výskum potvrdzuje prepojenosť frazeologického obrazu sveta so súčasnými jazykovými a kultúrnymi predstavami respondentov. Osobitnú hodnotu práce predstavuje aj vytvorenie slovensko-srbského asociačného slovníka vybraných domácich zvierat, ktorý môže slúžiť ako významné východisko pre ďalšie lingvokulturologické a frazeologické výskumy.

V záverečných častiach práce doktorandka uvádza **Zdroje** (45 zdrojov), ktoré boli využité pri excerptovaní a zhromažďovaní jazykovej vzorky podrobenej analýze. Nasleduje **Zoznam bibliografických odkazov** (103 bibliografických jednotiek). Zoznam prameňov a použitej literatúry svedčí o tom, že doktorandka pracovala s rozsiahlym, rozmanitým a relevantným korpusom odbornej literatúry z oblasti frazeológie, lexikológie, lingvokulturologie, etnolingvistiky a kontrastívnej lingvistiky.

Súčasťou práce sú aj dve prílohy – Asociačná anketa a Slovensko-srbský asociačný slovník vybraných domácich zvierat. Dvojazyčná asociačná anketa je metodologicky prehľadne koncipovaná a primerane prispôsobená cieľom výskumu. Slovensko-srbský asociačný slovník vybraných domácich zvierat bol zostavený na základe asociácií získaných od respondentov a predstavuje hodnotný doplnok dizertačnej práce s potenciálom využitia v ďalších lingvistických, lingvokulturologických či psycholingvistických výskumoch.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

Chalupová, N. (2023). Vyjadrovanie fyzických vlastností a vzhľadu človeka v slovenskej a srbskej zoonymickej frazeológii (na príklade frazém s lexémou pomenúvajúcou domáce zviera). *Slavistika*, 27(1), 170–179. <https://doi.org/10.18485/slavistika.2023.27.1.14> (M51)

Chalupová, N. (2025). Symbolika somára (osla), somarice (oslice) a somárka (oslíka) a analýza zoonymických frazém v slovenčine a srbčine. *Slavistika*, 29(2), 75–82. <https://doi.org/10.18485/slavistika.2025.29.2.5> (M51)

Chalupová, N. (2022). Vyjadrovanie ľudských vlastností v slovenskej a srbskej zoonymickej frazeológii (na príklade frazém s lexémou pomenúvajúcou domáce zvierá). *Zbornik za jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, 12, 133–146. doi: 10.19090/zjik.2022.133-146 (M52)

Chalupová, N. (2023). Srbské ľudové príslovia s lexémou брат/браћа (brat/bratia) a ich derivátmi. *Zbornik za jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, 13, 193–205. doi: 10.19090/zjik.2023.193-205 (M52)

Chalupová, N. (2022). Frazémy s lexémou hlava v slovenskej frazeológii. *Nový život*, 74(6–8), 26–34. ISSN 0351-3610 (M53)

Halupa, N. (2021). Expressing of human traits in Slovak and Serbian zoonymic phraseology (on the example of phrases with a lexeme naming domestic animals). *Sixth International Interdisciplinary Conference for Young Scholars in Social Sciences and Humanities. Contexts 2021*. Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, Novi Sad. Pg. 34–35. Preuzeto sa <https://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2021/978-86-6065-678-2> (M34)

Halupa, N. (2023). Vyjadrovanie fyzických vlastností a vzhľadu človeka v slovenskej a srbskej zoonymickej frazeológii (na príklade frazém s lexémou pomenúvajúcou domáce zvierá). *LXI skup slavista Srbije. Slavistička istraživanja – između filologije i kulturologije. Slavističko društvo Srbije, Beograd. Knjiga sažetaka*, str. 102–103. Preuzeto sa http://slavistickodrustvo.org.rs/pdf_dokumenti/2023/knjiga_rezimea_2023.pdf (M34)

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

Резултати истраживања се могу сажети у следеће:

- дефинисање и теоријско одређење фразеологије, фразема и њихових основних особина, као и преглед релевантних словачких и српских истраживања из области фразеологије, лингвокултурологије и зоонимске фразеологије
- обједињавање и систематизација грађе од 601 словачких и српских зоонимских фразема с лексемом која означава домаћу животињу, од чега 262 словачка и 339 српских фразема, при чему је утврђено да је најпродуктивнија лексема у оба језика лексема *пас*;
- резултати квантитативне и контрастивне анализе показују доминацију делимично еквивалентних фразема, којих је забележено 523, док је потпуна еквивалентност утврђена у 13 случајева; поред тога, забележена су 154 словачка и 210 српских фразема који у другом језику немају еквивалент мотивисан зоонимском лексемом;
- резултати семантичке и лингвокултуролошке анализе показују да су домаће животиње у фразеологији најчешће носиоци антропоцентрично усмерених и претежно негативних конотација, нарочито приликом вредновања људских особина, понашања и физичких карактеристика;
- анализа симболике домаћих животиња показује да се симболичка значења не одражавају увек једнако у словачкој и српској фразеологији, као и да су поједине животиње у симболичком систему перципиране позитивно, негативно али и амбивалентно;
- резултати асоцијативног истраживања показују да су асоцијације испитаника у великој мери условљене традиционалним представама и свакодневним искуством, при чему су најчешће асоцијације повезане са конкретним особинама и функцијама животиња; пси су најчешће повезивани с верношћу, голуб с миром, коњ са снагом, овца с вуном, јарац с роговима итд. Анализа асоцијативних реакција показала је да су домаће животиње у перцепцији испитаника углавном

вредноване позитивно, док је ован у већој мери перципиран негативно;

– израда словачко-српског асоцијативног речника одабраних домаћих животиња представља значајан и оригиналан научни допринос рада и подстицај за даља фразеолошка, лингвокултуролошка, когнитивна и психолингвистичка истраживања;

– добијени резултати представљају оригиналан допринос словачко-српским контрастивним истраживањима и могу имати примену у настави, лексикографији, превођењу, интеркултурној комуникацији и изучавању словачког и српског језика као страног.

Výsledky výskumu možno zhrnúť do nasledujúcich bodov:

– vymedzenie a teoretické objasnenie frazeológie, frazém a ich základných vlastností, ako aj prehľad relevantných slovenských a srbských výskumov z oblasti frazeológie, lingvokulturologie a zoonymickej frazeológie;

– excerpčia a systematizácia výskumnej vzorky pozostávajúcej zo 601 slovenských a srbských zoonymických frazém s lexémou pomenúvajúcou domáce zviera, z toho 262 slovenských a 339 srbských frazém, pričom sa zistilo, že najproduktívnejšou lexémou v oboch jazykoch je lexéma *pes*;

– výsledky kvantitatívnej a kontrastívnej analýzy poukazujú na prevažujúce zastúpenie čiastočne ekvivalentných frazém, ktorých bolo zaznamenaných 523, zatiaľ čo úplná ekvivalentnosť bola potvrdená iba v 13 prípadoch; okrem toho bolo identifikovaných 154 slovenských a 210 srbských frazém, ktoré v druhom jazyku nemajú ekvivalent motivovaný zoonymickou lexémou;

– výsledky sémantickej a lingvokulturologickej analýzy ukazujú, že domáce zvieratá vo frazeológii najčastejšie vystupujú ako nositelia antropocentricky orientovaných a prevažne negatívnych konotácií, najmä pri hodnotení ľudských vlastností, správania a fyzických charakteristík;

– analýza symboliky domácich zvierat ukazuje, že symbolické významy sa neodrážajú vždy rovnakým spôsobom v slovenskej a srbskej frazeológii a že jednotlivé zvieratá sú v symbolickom systéme vnímané pozitívne, negatívne, ale aj ambivalentne;

– výsledky asociačného výskumu ukazujú, že asociácie respondentov sú vo veľkej miere podmienené tradičnými predstavami a každodennou skúsenosťou, pričom najčastejšie reakcie súvisia s konkrétnymi vlastnosťami a funkciami zvierat; *pes* bol najčastejšie spájaný s vernosťou, *holub* s mierom, *kôň* so silou, *ovca* s vlnou, *cap* s rohmi atď. Analýza asociačných reakcií zároveň ukázala, že domáce zvieratá sú v percepcii respondentov prevažne hodnotené pozitívne, zatiaľ čo *baran* je vo väčšej miere vnímaný negatívne;

– vytvorenie slovensko-srbského asociačného slovníka vybraných domácich zvierat predstavuje významný a originálny vedecký prínos práce a zároveň podnet pre ďalšie frazeologické, lingvokulturologické, kognitívningvistické a psycholingvistické výskumy;

– získané výsledky predstavujú originálny prínos k slovensko-srbským kontrastívnym výskumom a môžu nájsť uplatnenie vo vyučovaní, lexikografii, preklade, interkulturnej komunikácii, ako aj pri výučbe slovenského a srbského jazyka ako cudzieho.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

На основу анализе докторске дисертације *Zoonymická frazeológia v slovenskom a srbskom jazyku s lexémou pomenúvajúcou domáce zviera* (Зоонимска фразеологија у словачком и српском језику с лексемом која означава домаћу животињу) кандидаткиње мср Нине Халупа, комисија је сагласна да је истраживање спроведено на методолошки коректан и научно утемељен начин и да су добијени резултати оригинални и значајни за даља проучавања словачке и српске зоонимске фразеологије, као

и за развој контрастивних, лингвокултуролошких и фразеолошких истраживања. Проблем истраживања јасно је дефинисан, као и предмет, циљеви, задаци и методолошки поступци. Као једна од централних идеја која повезује поједина поглавља дисертације издваја се сагледавање перцепције животиња на релацији симболика – фразеологија – асоцијација, при чему се симболички ниво односи на културолошка и традицијска значења која се приписују животињама, фразеолошки на њихову заступљеност и семантичку функцију у фраземима, а асоцијативни ниво на начин на који говорници ових језика, као испитаници, перципирају, вреднују и повезују животиње са одређеним особинама и представама. Приказ и тумачење резултата су систематични, прегледни и аргументовани, а резултати су интерпретирани у складу са постављеним теоријско-методолошким оквиром и релевантном научном литературом. Кандидаткиња добијене резултате повезује са ширим културолошким и семантичким контекстом, при чему закључке износи јасно, одмерено и научно утемељено. Посебну вредност представља асоцијативно истраживање и израда словачко-српског асоцијативног речника одабраних домаћих животиња. У складу са наведеним, **Комисија даје позитивну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.**

Na základe analýzy doktorskej dizertácie *Zoonymická frazeológia v slovenskom a srbskom jazyku s lexémou pomenúvajúcou domáce zvieratá* (Зоонимска фразеологија у словачком и српском језику с лексемом која означава домаћу животињу) kandidátky Msr. Niny Chalupovej sa komisia zhodla na tom, že výskum bol realizovaný metodologicky korektným a vedecky fundovaným spôsobom a že získané výsledky sú originálne a významné pre ďalšie štúdium slovenskej a srbskej zoonymickej frazeológie, ako aj pre rozvoj kontrastívnych, lingvokulturologických a frazeologických výskumov. Výskumný problém je jasne vymedzený, rovnako ako predmet, ciele, úlohy a metodologické postupy. Za jednu z nosných myšlienok, ktorá prepája jednotlivé kapitoly dizertačnej práce, možno považovať sledovanie percepcie zvierat na osi symbolika – frazeológia – asociácia. Symbolická rovina sa vzťahuje na kultúrne a tradičné významy pripisované zvieratám, frazeologická rovina na ich zastúpenie a sémantické fungovanie vo frazémach a asociácia na spôsob, akým hovoriaci oboch jazykov ako respondenti zvieratá vnímajú, hodnotia a spájajú s určitými vlastnosťami, predstavami a významami. Prezentácia a interpretácia výsledkov sú systematické, prehľadné a argumentačne podložené, pričom výsledky sú interpretované v súlade so stanoveným teoreticko-metodologickým rámcom a relevantnou odbornou literatúrou. Doktorandka získané poznatky zasádza do širšieho kultúrneho a sémantického kontextu a svoje závery formuluje jasne, vecne a vedecky presvedčivo. Osobitnú hodnotu práce predstavuje asociatívny výskum a zostavenie slovensko-srbského asociatívneho slovníka vybraných domácich zvierat, ktorý rozširuje poznatky o jazykovom obraze sveta a prináša nové možnosti ďalšieho výskumu. Na základe uvedených skutočností **Komisia pozitívne hodnotí spôsob prezentácie a interpretácie výsledkov výskumu.**

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање. Навести нумеричке податке о резултатима провере оригиналности рада и дати текстуално образложење.

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?

Комисија оцењује да је докторска дисертација *Zoonymická frazeológia v slovenskom a srbskom jazyku s lexémou pomenúvajúcou domáce zvierá (Зоонимска фразеологија у словачком и српском језику с лексемом која означава домаћу животињу)* кандидаткиње мср Нине Халупа написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме дисертације.

Komisia konštatuje, že dizertačná práca *Zoonymická frazeológia v slovenskom a srbskom jazyku s lexémou pomenúvajúcou domáce zvierá (Зоонимска фразеологија у словачком и српском језику с лексемом која означава домаћу животињу)* kandidátky Msr. Niny Chalupovej bola vypracovaná v súlade s odôvodnením uvedeným v prihláške témy dizertačnej práce.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе?

Дисертација садржи све битне елементе: кључну документацијску информацију, садржај, увод, теоријска разматрања, централни део подељен на пет поглавља, закључак, списак извора и библиографских референци, прилог који обухвата асоцијативну анкету и словачко-српски асоцијативни речник одабраних домаћих животиња, као и резиме на словачком, српском и енглеском језику.

Dizertačná práca obsahuje všetky podstatné prvky vedeckej práce: kľúčové dokumentačné informácie, obsah, úvod, teoretické východiská, ústrednú časť rozdelenú do piatich kapitol, záver, zoznam prameňov a použitej literatúry, prílohy zahŕňajúce asociačnú anketu a slovensko-srbský asociačný slovník vybraných domácich zvierat, ako aj resumé v slovenskom, srbskom a anglickom jazyku.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?

Докторска дисертација кандидаткиње мср Нине Халупа представља оригиналан допринос науци, укључујући све релевантне елементе – избор теме, јасно постављене циљеве и задатке истраживања, обимну и систематично обрађену грађу, релевантну научну литературу, као и адекватан теоријско-методолошки оквир. По први пут је у домаћој словачко-српској контрастивној лингвистици спроведено свеобухватно истраживање словачке и српске зоонимске фразеологије с лексемом која означава домаћу животињу. Посебан научни допринос представља асоцијативно истраживање и израда словачко-српског асоцијативног речника одабраних домаћих животиња, чиме је рад значајно проширио досадашња фразеолошка, лингвокултуролошка и контрастивна истраживања словачког и српског језика.

Dizertačná práca kandidátky Msr. Niny Chalupovej predstavuje originálny prínos pre vedecké poznanie a zahŕňa všetky relevantné náležitosti vedeckovýskumnej práce – vhodne zvolenú tému, jasne formulované ciele a úlohy výskumu, rozsiahlu a systematicky spracovanú jazykovú vzorku, relevantnú odbornú literatúru, ako aj primeraný teoreticko-metodologický rámec. Po prvýkrát bol v rámci slovensko-srbskej kontrastívnej lingvistiky realizovaný komplexný výskum slovenskej a srbskej zoonymickej frazeológie s lexémou pomenúvajúcou domáce zvierá. Osobitný vedecký prínos práce predstavuje asociačný výskum a zostavenie slovensko-srbského asociačného slovníka vybraných domácich zvierat, vďaka čomu práca významne rozširuje doterajšie poznatky v oblasti frazeologického, lingvokulturologického a kontrastívneho výskumu slovenského a srbského jazyka.

4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања?

Ова докторска дисертација нема суштинских недостатака.
Predložená dizertačná práca nemá závažné nedostatky.

5. Образложење резултата провере оригиналности рада (нумерички и наративно):

У Извештају о провери докторске дисертације на елементе плагијаризма, од 24.3.2026, који је

саставио и доставио Игор Лекић, сарадник за Издавачку делатност Филозофског факултета у Новом Саду, о овој дисертацији каже се следеће: „На основу анализе која је вршена програмом IThenticate који Филозофски факултет користи за проверу оригиналности текста у докторским дисертацијама, закључено је да индекс поклапања у раду кандидаткиње Нине Халупе износи 3%, у 47763 речи програм проналази 140 поклапања према 65 извора. Сва поклапања су мања од 1%.“ Увидом у докторску дисертацију проверену на елементе плагијаризма уочава се да су поклапања, по правилу, у оним деловима текста где се наводе термини или синтагме често коришћене у стручној и научној литератури, цитати, називи публикација или примери преузети из електронских извора уз доследно навођење извора. Извори и коришћена стручна и научна литература уредно су наведени у дисертацији, стога се може закључити да докторска дисертација не садржи елементе плагијаризма.

V Správe o kontrole dizertačnej práce na prvky plagiátorstva z 24. 3. 2026, ktorú vypracoval a predložil Igor Lekić, odborný pracovník pre vydavateľskú činnosť Filozofickej fakulty v Novom Sade, sa o predmetnej dizertačnej práci uvádza: „Na základe analýzy vykonanej prostredníctvom programu IThenticate, ktorý Filozofická fakulta využíva na overovanie originality textov dizertačných prác, bolo zistené, že index zhody v práci kandidátky Niny Chalupovej predstavuje 3 %. V texte s rozsahom 47 763 slov program identifikoval 140 zhôd voči 65 zdrojom. Všetky zistené zhody sú menšie ako 1 %.“ Po nahliadnutí do dizertačnej práce overenej z hľadiska možných prvkov plagiátorstva možno konštatovať, že zistené zhody sa spravidla nachádzajú v tých častiach textu, ktoré obsahujú odborné termíny alebo ustálené slovné spojenia bežne používané v odbornej a vedeckej literatúre, citácie, názvy publikácií alebo príklady prevzaté z elektronických zdrojov, pričom pri všetkých sa dôsledne uvádzajú príslušné bibliografické odkazy. Použité pramene, odborná a vedecká literatúra sú v dizertačnej práci náležite uvedené a zdokumentované. Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že dizertačná práca neobsahuje prvky plagiátorstva.

X ПРЕДЛОГ:

На основу наведеног, комисија предлаже:

- а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана;**
б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени);
в) да се докторска дисертација одбије.

Место и датум: У Новом Саду и Београду, 29.5.2026.

1. Др Ана Макишова, редовна професорка

Ana Makisova, председница

2. Др Ана Маргарета Лачок, доценткиња

Ana Margareta Lachok, чланица

3. Др Стефана Пауновић Родић, доценткиња

Stefana Paunovic Rodic, чланица

4. Др Јасна Ухларик, ванредна професорка

Jasna Uhlarik, менторка, чланица

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.